

Observaties van begrazing van klein zeegras door rotganzen in Krabbenkreek Noord, 14 oktober 2010

- Wim Giesen, Kris Giesen & Wouter Suykerbuyk, 15 oktober 2010

Observaties van foeragerende rotganzen in de natuurlijke populatie van klein zeegras op de locatie Krabbenkreek Noord werden uitgevoerd op 14 oktober. Doel was om meer inzicht te krijgen in het foerageergedrag en de mogelijke gevolgen voor het zeegras. Deze observaties dienen als aanvulling op het discussiestuk over ganzen en klein zeegras van 19 oktober 2009.

Foeragerende rotganzen *Branta bernicla* waren al enkele weken gesignaleerd in de natuurlijke populatie van klein zeegras op de locatie Krabbenkreek Noord (noord) toen werd besloten dit fenomeen nader te belichten. Er werd op deze locatie op 14 oktober om 12:00 afgesproken met de vogelaar van RWS, Peter Meininger, zodat deze ook polshoogte kon nemen.

Er werd op 14 oktober in totaal 350 rotganzen geteld bij Krabbenkreek Noord, die zich uitsluitend in de zeegrasvelden begaven op 20-40 meter vanaf de teen van de dijk (foto 1). Vanaf de dijk werd met behulp van verrekijkers geobserveerd dat de ganzen met hun snavel langs de randen van ondiepe kuilen aan het foerageren waren, en met hun koppen heen- en weer bewogen. Ook was te zien dat slierten plantaardig materiaal uit hun snavel stak (foto 2). Af en toe maakten ze een peddelende beweging in een ondiepe kuil met hun poten.

Foto 1: Rotganzen in de zeegrasvelden van Krabbenkreek Noord.

Naast de rotganzen werden ook twee smienten *Anas penelope* geobserveerd tussen de ganzen, die ogenschijnlijk met dezelfde foerageeractiviteit bezig waren.

Foto 2: Foeragerende rotganzen – let op de sliert vegetatie in de snavel van de gans helemaal links.

Na bijna een uur de foeragerende ganzen op afstand te hebben geobserveerd (wij waren er om 11:20) zijn we de slikken opgegaan waarna de ganzen zich terugtrokken op 100-200 meter afstand. De zeegrasvelden vertoonden overal ondiepe kuilen (2-3 cm diep), met doorsneden die varieerden van 10 centimeter tot meer dan één meter. In de kuilen zelf waren er geen rhizomen meer aanwezig, maar langs de randen waren losse rhizomen en bladeren te zien (foto 3). Duidelijk was dat er meer kuilen op een afstand van ongeveer 30 meter vanaf de teen van de dijk, dan dichterbij op 20 meter, hoewel het zeegras daar ook evenveel aanwezig was. Dit is mogelijk te wijten aan de hogere ligging (waardoor het slik droger is), maar mogelijk ook omdat de grotere afstand van de dijk veiliger is.

Foto 3: Ganzenkuil, met losse rhizomen en bladeren (let op ganzenkeutels).

Met behulp van een meetlint werd langs vier transecten van ieder 30 meter het bedekkingspercentage door kuilen gemeten: 2 transecten op 20 meter vanaf de dijk, en 2 op 30 meter afstand. Op 20 meter afstand was de bedekking met kuilen gemiddeld 12%, terwijl op 30 meter deze 36% was, oftewel 3x zo hoog. N.b: alleen duidelijke kuilen werden gemeten, en vage kuilstructuren werden niet meegenomen. Foto 4 (genomen mbv een camera aan een 4m lange paal) laat de kuilenstructuur zien in het zeegras, op ongeveer 20 meter vanaf de dijk.

Gemiddeld is hoogstwaarschijnlijk een kwart van het zeegras al door foeragerende ganzen verwijderd. In werkelijkheid ligt dit percentage waarschijnlijk nog (veel) hoger omdat i) er geen 100% bedekking met zeegras was voorafgaande aan het foerageren door ganzen enkele weken geleden, ii) oude kuilen (van > 1 week geleden) onzichtbaar zijn en niet zijn meegenomen. Het foerageren zal hoogstwaarschijnlijk nog een tijd doorgaan, tot het voor de ganzen niet meer lucratief is, bijvoorbeeld als de bedekking met zeegras te laag is, of er bovengronds geen zeegras meer te zien is. Het is in elk geval duidelijk dat foeragerende rotganzen plaatselijk een behoorlijke impact kunnen hebben op zeegrasvelden.

Foto 4: Ganzenkuilen gefotografeerd van bovenaf (mbv een camera dat aan een 4m lange paal is bevestigd).

<n.b. de zwarte streep in het midden is de weerkaatsing van de paal>